

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik XI. št. 44

E-mail: kredarica@teamnet.rs

Novi Sad, oktober-december 2011

OBISK MINISTRA DR. BOŠTJANA ŽEKŠA V SRBIJI

V začetku oktobra 2011 se je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš mudil na tridnevnem obisku Slovencev v Srbiji. Minister je svoj obisk začel 3. oktobra v Novem Sadu, v Društvu Slovencev Kredarica, ki je bilo domačin srečanja, ki so se ga udeležili tudi predsedniki društev Slovencev iz Rume (Zoran Jovičić), Vrška (Zdravko Starc) in Subotice (Igor Race). Društvo Slovencev Kredarica so predstavljali Ivan Zavrtanik, predsednik upravnega odbora in v. d. predsednika društva, Silva Martinec, sekretarka društva, Elza Ajduković, članica upravnega odbora društva, ter prof. dr. Milan Breberina, ki kot predstavnik Slovencev iz Srbije deluje kot član Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu. V spremljavi ministra so bili Aleš Selan, višji svetovalec na Uradu Vlade Republike Slovenije v zamejstvu in po svetu, veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu mag. Franc But ter Dejan Vladič, sekretar. Srečanja sta se udeležila tudi Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini, ter Barbara Goršič, učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Vojvodini. Predstavniki društev so seznanili ministra s svojimi aktivnostmi, načrti, uspehi in težavami, ki jih imajo pri svojem delu, učiteljica je delegacijo seznanila s tem, kako poteka pouk pri društvih v Vojvodini, kjer prek Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije vodi dopolnilni pouk slovenščine.

V pogovorih je, med ostalim, izpostavljena nujnost vključevanja mladih v dejavnosti društev. Pogovori so potekali tudi o delovanju Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, o popisu prebivalstva, ki je potekal v Srbiji, kot tudi o finančni podpori, ki jo društva imajo s strani Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in brez katerih življenje društev ne bi bilo možno.

**ODPRTJE KONZULATA
SLOVENIJE V VOJVODINI**
str. 2

**VIII. KONCERT SLOVENSkih
PESMI IN POEZIJE**
str. 3

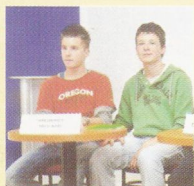

**60 LET SLOVENSKE
IZSELJENSKE MATICE**
str. 9

**IN MEMORIAM-
ALBERT KUŽNER**
str. 10

UDELEŽILI SMO SE
str. 12

1. MESTO NA KVIZU V NIŠU
str. 16

V Novem Sadu v Društvu Slovencev Kredarica

Naslednji dan je minister dr. Žekš obiskal Filološko fakulteto Univerze v Beogradu, se srečal s predsednikom Srbske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Nikolo Hajdinom ter se pogovarjal z beograjskim nadškofom in metropolitom msgr. Stanislavom Hočevanjem. Zvečer se je minister udeležil odprtja novih prostorov Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, ki jih slednji deli z Društvom Slovencev Sava iz Beograda, ki je isti večer proslavljalo 10 let obstoja.

Tretji dan obiska se je minister dr. Žekš v Beogradu udeležil predstavitve dokumentarnega filma o legendi slovenskega novinarstva Jurija Gustinčiča z naslovom Dvajseto stoletje, na katerem je bil prisoten tudi Gustinčič osebno. Nato je minister

svoj obisk nadaljeval v Nišu, kjer se je srečal s predstavniki slovenskih društev in skupnosti iz Niša, Zaječarja, Bora, Leskovca in Kruševca in se z njimi pogovarjal o dejavnostih njihovih društev in življenju Slovencev v južni Srbiji.

S. M.

ODPRTJE PRVEGA ČASTNEGA KONZULATA REPUBLIKE SLOVENIJE V SRBIJI

Veleposlanik Franc But in častni konzul Rajko Marić

V Novem Sadu je 25. decembra 2011 odprt konzulat Republike Slovenije, ki ga vodi častni konzul Rajko Marić.

Rdeči trak na vhodu v prostore konzulata je prerezala državna sekretarka slovenskega Ministrstva zunanjih zadev Dragoljuba Benčina, ki je poudarila, da je to prvi častni konzulat Slovenije v Srbiji, od katerega pričakuje, da bo še bolj pospešil že zelo dobre odnose med državama.

Veleposlanik Slovenije v Beogradu Franc But je poudaril, da je častni konzul Rajko Marić v svojem okolju ugledna oseba, aktivna v svoji odvetniški profesiji, v Društvu Slovencev Kredarica iz Novega Sada, kot tudi v Poslovnem klubu Slovenije in Vojvodine, katerega je bil ustanovitelj in prvi predsednik, a zdaj je častni predsednik, in dodal, da je danes tudi podpredsednik Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji.

“Verjamemo, da bo to, kar danes delamo, dalo prispevek novi kvaliteti sodelovanja med Slovenijo in Srbijo, posebej kar se tiče sodelovanja med Slovenijo in Vojvodino. Istočasno verjamemo, da je to sodelovanje že zdaj zelo uspešno, ker ne samo, da je Slovenija politična podpora Srbiji na poti v Evropsko unijo, ne samo,

da je Slovenija politična podpora Srbiji na poti v Evropsko unijo, ne samo, da smo tukaj prisotni tudi z okoli 1.300 podjetij, ne samo, da smo eden največjih investorjev, ampak zraven tega imamo tudi medsebojno sodelovanje na vseh ostalih področjih, od kulture, šolstva, do športa,” je dejal veleposlanik But.

Na srečanju je bil prisoten tudi pomočnik ministra zunanjih zadev Republike Srbije Dragan Marković, ki je prisotne pozdravil v imenu ministra Vuka Jeremića in ocenil, da odprtje konzulata predstavlja pomemben korak za utrjevanje in razvoj bilateralnih odnosov med dvema državama, ki so vse boljši in v katerih ima posebno mesto ekonomsko sodelovanje

glede na to, da je Slovenija eden najpomembnejših gospodarstvenih partnerjev v Srbiji. Pomočnik srbskega šefa diplomacije se je tudi zahvalil za podporo, ki jo Slovenija in njeni predstavniki v evropskih telesih dajejo Srbiji v procesu evrointegracij in kandidaturi za članstvo v EU.

Na svečanosti sta bila prisotna tudi Tomislav Stantić, podpredsednik Vlade Vojvodine, pristojen za medregionalno sodelovanje, ter Igor Pavličić, župan Novega Sada, ki sta oba izrazila zadovoljstvo, da bodo z odprtjem konzulata že zelo dobri odnosi med Slovenijo in Vojvodino in med slovenskimi mesti in Novim Sadom še boljši.

Častni konzul Rajko Marić je rekel, da je počaščen, da je imenovan za prvega častnega konzula Slovenije v Srbiji ter da bo osnovna naloga konzulata, da spodbuja sodelovanje predvsem na področju kulture, izobraževanja, gospodarstva, športa in druge, kjer obstaja skupni interes dveh držav.

Slavnostnega dogodka so se udeležili številni gosti in javne osebnosti iz sveta politike, kulture, ekonomije, kot tudi predstavniki Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine in slovenskih društev v Srbiji.

Silva Martinec

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada je 19. novembra 2011 v novosadski sinagogi organiziralo že VIII. Koncert slovenskih pesmi in poezije. Tudi tokrat se je koncerta udeležilo ogromno pripadnikov slovenske skupnosti, kot tudi drugih ljubiteljev slovenske glasbe in poezije, ki so dodobra napolnili sinagogo, v kateri se vsako leto že tradicionalno odvija ta večer. Na dveinpournem koncertu, ki je navdušil vse zbrane, in je bil posvečen 20. obletnici samostojnosti Slovenije in 10. obletnici biltena Društva Slovencev Kredarica so bili prisotni tudi Milan Predan, namestnik veleposlanika s slovenskega veleposlaništva v Beogradu, Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini, predstavniki Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, predstavniki društev Slovencev v Srbiji, veliko število prijateljev društva ter mediji, ki so spremljali dogodek, a v celoti ga je prenašala in posnemala novosadska TV Kanal 9, v okviru skupnega projekta s DS Kredarica Enega smo rodu.

Na koncertu so se predstavili številni glasbeni izvajalci in recitatorji. Nastopili so zbori in recitatorji slovenskih društev iz Niša, Vrška, Zrenjanina, Subotice, Beograda ter recitatorji, zbor, moška pevska skupina in igralni ansambel gostitelja DS Kredarica iz Novega Sada, a dogodek so s svojimi nastopi popestrili še člani otroškega zbora Bajičevi slavuji glasbene šole Isidor Bajić iz Novega Sada in učenci Baletne šole iz Novega Sada. V drugem delu koncerta je kot posebni gost iz Slovenije nastopila Mešana pevska skupina Studenec-Pivka, a zbrane je skozi program vodila Barbara Goršič, učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Vojvodini.

Večer je s slovensko in srbsko himno slavnostno začel MePS DS Kredarica pod vodstvom Suzane Gros-Marković in klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, nato pa je Barbara Goršič pozdravila prisotne in na oder povabila Silvo Martinec, sekretarko DS Kredarica, ki je prisotne v pozdravnem govoru nagovorila z besedami:

“Spoštovani rojaki, Slovenke in Slovenci, spoštovani prijatelji, pristrčno vas pozdravljam v imenu Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada in v svojem imenu in vam želim dobrodošlico na tradicionalni VIII. Koncert slovenskih pesmi in poezije. Posebej bi pozdravila:

- namestnika veleposlanika Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu, g. Milana Predana,
- častnega konzula Republike Slovenije v Vojvodini in potpredsednika Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji g. Rajka Marića,
- člane Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji,
- predstavnike društev Slovencev iz Vojvodine in Srbije,
- predsednika Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine Sašo Jovanovića,
- naše prijatelje iz Židovske občine in Hrvaškega kulturnega društva Jelačić iz Petrovaradina ter
- vse udeležence, ki bodo s svojimi nastopi popestrili nocojšnji program.

Za realizacijo tega dogodka smo hvaležni predvsem Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Avtonomni Pokrajini Vojvodini-Pokrajinskemu sekretariatu za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti, Židovski občini ter Glasbeni mladini Novega Sada.

Spoštovani, 20 let je, odkar je Slovenija postala samostojna in mednarodno priznana država. S ponosom na ta jubilej poudarjamo, da smo ponosni tudi na to, da najstarejše in največje Društvo Slovencev v Srbiji - naše Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada - že 15 let hodi, raste in se medsebojno podpira s svojo Slovenijo. Med številnimi slovestnostmi, ki celo leto praznujejo ta jubilej, je ena, pod imenom Dobrodošli doma, ki je organizirana na pobudo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v Ljubljani 1. julija letos, bila center vsega slovenskega in je bila posvečena srečanju Slovenije s Slovenci, ki živijo izven njenih meja. Med številnimi nastopajočimi pevske, glasbene, folklorne in gledališke skupine, ki slovensko kulturo ohranjajo in razvijajo daleč od Slovenije, je bilo naše društvo. Kot najbolj znamo, smo s svojim zborom, z moško pevske skupino in igralnim ansamblom na celodnevni prireditvi Dobrodošli doma, v Ljubljani ponosno počastili Slovenijo za njen rojstni dan. Danes, skupaj z našimi prijatelji, ji bomo darovali naš nocojšnji koncert, tokrat iz Novega Sada.

Barbara Goršič

A hkrati z obletnico samostojnosti proslavljamo nocoj še en jubilej: 10. obletnico izhajanja glasila našega društva - biltena Kredarica. Prva številka je izšla marca 2001 kot potreba za boljše obveščanje o delu in življenju tukajšnjih Slovencev. Takrat je bil naš časopis prvi in še dolgo potem edini časopis v slovenskem jeziku ne samo v Srbiji, ampak tudi v širši okolici. Tiskan je bil v črno-beli tehniki, s prepoznavnim naslovom modre barve, ki je ostal do danes, povprečno na dvanajstih straneh. S sklepom Sekretariata za informiranje AP Vojvodine je novembra 2002 vpisan v Register sredstev javnega obveščanja. Bilten Kredarica je periodična publikacija, izjaha kvartalno, a trenutno je v pripravi že 44. številka.

V začetku ni bilo lahko, saj nismo imeli dovolj ne finančnih ne tehničnih sredstev. Toda imeli smo člane, ki so imeli željo, dobro voljo in so nekaj znali, pa so se prostovoljno lotili dela. Takšen odnos je do našega časopisa ostal še danes. Plačujemo edino pripravo za tisk in tiskanje časopisa, kjer nam pomaga Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu,

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

a občasno dobivamo pomoč tudi od AP Vojvodine, Pokrajinskega sekretariata za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti ter od Mestne uprave za kulturo Novega Sada. Zadnja tri leta smo uspeli časopis, poleg stalne vsebinske kakovosti, obogatiti z novimi rubrikami in polepšati videz z barvnim tiskom.

Za vsa leta izhajanja je bilten Kredarica zadržal osnovni koncept. Pišemo o aktivnostih v delovanju našega društva, o vsem, kar se je zgodilo, dogaja in kar se bo dogajalo.

Bilten spremlja od prve številke tudi gospodarske stike obeh držav, srečanja, razstave, sejme ... V začetku smo naše člane obveščali o sodelovanju z Velevposlaništvom Republike Slovenije v Budimpešti, a pozneje v Beogradu. Posebej so poudarjeni konzularni dnevi v prostorih našega društva enkrat mesečno, ker je to bilo zelo pomembno za naše člane.

V stalnih rubrikah smo predstavili okrog 40 naših najbolj aktivnih članov, toliko tudi znanih piscev in velikanov slovenske književnosti in kulture. Redne rubrike v biltenu so tudi o dopolnilnem pouku slovenskega jezika, literarna in različna besedila, od najmlajših pa vse do najstarejših učencev skupaj z učiteljico, ki vodi pouk.

Redno spremljamo delo in nastope našega zbora, moške pevske skupine in igralnega ansambla in vse to bogato podkrepimo s fotografijami. Tu so tudi reportaže naših članov z obiskov v Sloveniji, aktualne teme na področju zdravstva, ki jih pišejo naši člani, zdravnice in zdravniki. Ena od zanimivih rubrik je bila tudi Šege in navade Slovencev, ki govori o praznikih po koledarskem vrstnem redu ter recepti slovenske kuhinje, ki na svoj način tudi prispevajo k negovanju tradicije.

Bilo bi preveč naštevati vse teme, ki jih obravnavamo, toda moramo poudariti, da vse, kar naredimo, prispeva k boljši obveščenosti naših članov pa tudi številnih institucij in posameznikov, bodisi v Srbiji bodisi v Sloveniji. Istočasno prispevamo k negovanju slovenskega jezika in kulture izven Slovenije, kar tudi je glavni cilj našega biltena Kredarica.

Stalno so odprta vrata vsem našim članom in prijateljem društva za sodelovanje pri biltenu, zahvaljujemo se za vsak prispevek.

Strinjamo se s misljo, da vse, kar se dogaja, pa ni zapisano, kot da se niti zgodilo ni, a tisto, kar je napisano, trajno ostaja.

Dragi in spoštovani prijatelji, ta slavnostni večer je vsekakor posvečen tudi Albertu Kužnerju, ki je pred petnajstimi leti bil eden od 22 ustanoviteljev prvega društva Slovencev v Srbiji oz. tedanji ZR Jugoslaviji – Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada. Prav tako je bil eden od ustanoviteljev in članov uredniškega odbora biltena Kredarica, kot je omenjeno, prvega in dolgo časa edinega slovenskega glasila na teh prostorih, eden od ustanoviteljev prvega slovenskega zbora, ki še vedno deluje v okviru našega društva ter prve šole dopolnilnega pouka slovenščine. Pa ne samo to – pomagal je drugim društvom pri ustanovitvi po ostalih mestih.

Dobro vemo, da je bilo Albertu vedno srce polno, ko je slišal slovensko besedo, pesem in glasbo in enako rad je tudi zaplesal polko in valček. Zato mu nocoj ne bomo podarili minute tišine, ampak bomo peli, recitali, igrali in plesali.

Poštovani gosti, dragi prijatelji, izuzetno nas raduje što ste nam svojim prisustvom ukazali čast da mi, ovdašnji Slovenci, ovo naše večje podelimo sa vama. U ime Društva Slovenaca Kredarica iz Novog Sada

Silva Martinec

i u svoje ime, publici i svim nastupajućima najsrdačnije želim dobrodošlico i ugodno večje na VIII Koncertu slovenačke pesme i poezije.

Sada molim da nam se obrate gđin. Milan Predan, zamenik ambasadora Republike Slovenije u Srbiji i gđin. Rajko Marić, počasni konzul Republike Slovenije u Vojvodini i potpredsednik Nacionalnog saveta slovenačke nacionalne manjine u Srbiji”.

Namestnik veleposlanika Milan Predan je v imenu veleposlaništva pozdravil prisotne, poudaril pomembnost obletnice, ki jo je Kredarica proslavljala in se tudi ozrl na to, da bo DS Kredarica februarja 2012 kot najstarejše društvo Slovencev v Srbiji proslavljalo še en velik jubilej: 15 let od svoje ustanovitve. Namestnik veleposlanika je čestital društvu dosedanje zelo uspešno delovanje, kot tudi 10. rojstni dan biltena Kredarica ter se v svojem imenu in v imenu veleposlaništva zahvalil za naklonjenost, s katero bilten že vrsto let spremlja delovanje veleposlaništva.

Milan Predan

Časni konzul Rajko Marić je pozdravil zbrane in najprej poudaril, da se tudi on ta večera na nek način počuti kot domačin. Dejal je, da kot član Kredarice vabi, da se spomnimo, kako se je vse začelo, ko je 22 Slovencev ob domači potoci, domačem vinu in domači pesmi ustanovilo prvo društvo Slovencev v Srbiji. Poudaril je tudi, da ne pozabimo na člane, ki niso več z nami. Časni konzul je v svojem imenu, v imenu konzulata Slovenije v Vojvodini, čigar je uradno odprtje najavil za 25. december ter v imenu nacionalnega sveta čestital društvu uspešno delovanje in 10. obletnico biltena.

Rajko Marić

Po končanih nagovorih se je program nadaljeval z nastopom Mešanega pevskega zbora in Moško pevsko skupino DS Kredarica. Zbora Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada ni bilo potrebno posebej predstavljati, saj že več kot dvanajst let pod dirigentsko palico Suzane Gros-Marković in zvestimi pevci prepeva slovenske ljudske, sodobne in duhovne pesmi. Do sedaj so imeli več kot 120 uspešnih nastopov v Srbiji in Sloveniji. Posneli so tudi dve zgoščenki. Ob tej priložnosti so zapeli pesmi Slovenska dežela in Slovenija mati.

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

MePZ DS Kredarica, Novi Sad

Marija Lovrić, DS Kredarica-Novı Sad

MePZ DS Kredarica, Novi Sad

Milica in Maja Cvejić, DS Kredarica-Novı Sad

Moška pevska skupina DS Kredarica je nastala pred osmimi leti pod vodstvom mag. Boruta Pavliča, člani pevske skupine so hkrati tudi člani zbora Društva Slovencev Kredarica. Pevska skupina je med številnimi uspešnimi nastopi v Srbiji in Sloveniji imela enega najpomembnejših nastopov na BEMUS-u oz. Beograjskih glasbenih svečanostih, kjer so bili edini predstavniki Slovencev v Srbiji. Zapeli so Ko so fantje proti vasi šli in Sem šel, sem šel čez gmajnico.

MoPS DS Kredarica, Novi Sad

Program so nadaljevale recitatorke dopolnilnega pouka slovenskega jezika pod mentorstvom Barbare Goršič, učiteljice slovenščine. Recitatorke iz šole slovenščine v DS Kredarica so večkratne nagrajenke na tekmovanjih recitatorjev. Marija Lovrić se je predstavila s svojo avtorsko pesmijo Prihod, Maja in Milica Cvejić pa sta recitirali pesem Simona Gregorčiča Soči.

Zlata Radisavljević

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

Program se je nadaljeval z nastopoma zbora iz Subotice in Zrenjanina. Zbor Društva Slovencev Triglav iz Subotice in zbor Društva Slovencev Planika iz Zrenjanina gostujeta na Koncertu slovenskih pesmi in poezije vsako leto. Letos se je Triglav iz Subotice predstavil s skladbama Mlatiči in V tihi noči z zborovodkinjo Kristino Mate, profesorico glasbe, ki ga je tudi spremljala na klavirju. Za njimi so nastopili člani zbora Planika iz Zrenjanina. Pod vodstvom Danijele Avram so zapeli pesmi Lipa, Na lipici zeleni in Kukavica.

DS Triglav, Subotica

Pojoča družba, DS Sava-Beograd

Čeprav se ta večer imenuje Koncert slovenskih pesmi in poezije vsako leto društva popestrijo program, ne samo s slovenskimi, temveč tudi s skladbami klasične glasbe. Ivana Albreht, ki je članica Slovenske kulturne skupnosti France Prešeren iz Niša, študentka opernega petja in hkrati druga primadona v sofijski Operi, je s klavirsko spremljavo Stefana Bojadžijeva zapela ariji iz opere Carmen (G. Bizet) Seguidilla in Les Tringles des Sisters Tintaient in navdušila vse prisotne s svojim nastopom.

Tudi dr. Edvard Volf je prišel iz Niša. V svojem čustvenem avtorskem monologu Cesta nam je z nostalgijo povedal, kam ga vodi njegova cesta, življenska cesta, ki se nahaja med Nišem in Slovenijo.

DS Planika, Zrenjanin

Kot vedno, je tudi tokrat nastopila Katica Ristić iz Vršca iz Društva Slovencev Kula, ki je za to priložnost pripravila avtorsko recitacijo Moj rodni dom ter solo zapela ljudsko pesem Mrzel veter tebe žene.

Tudi Pojoča družba Društva Slovencev Sava iz Beograda vsako leto za naš večer pod vodstvom Božice Toskič pripravi nekaj novega. Letos sta to bili pesmi Angelček, varuh moj in Jutri bo v Celovcu semenj.

Katica Ristić, DS Kula-Vršac

Ivana Albreht, SKS France Prešeren-Niš

dr. Edvard Volf, SKS France Prešeren-Niš

Vedno nas veseli, ko na odru vidimo tudi naše najmlajše člane. Ta večer so se še enkrat predstavili recitatorji šole slovenščine iz Društva Slovencev Kredarica, tokrat učenca Filip Popović in Vuk Maletin, s pesmima Valentina Vodnika – Dramilo in oktobra preminulega Toneta Pavčka - Nova faca.

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

Filip Popović in Vuk Maletin, DS Kredarica-Noví Sad

Pravijo, da kdor ima vsaj enega pravega prijatelja, je srečen človek. Društvo Kredarica jih ima v Novem Sadu veliko in že leta neguje lepo navado koncert popestriti z nastopi svojih prijateljev. Letos se je predstavil otroški zbor iz glasbene šole Isidor Bajić iz Novega Sada – Bajićevi slavuji. Nastopajo povsod v Srbiji in tujini, kjer jih radi povabijo na tekmovanja, gostovanja, predvsem na dobrodelne prireditve. Samo letos so imeli 25 nastopov. Pod vodstvom ustanoviteljice in dirigentke Ane Kovačić, profesorice, ki že trinajsto leto uspešno vodi najmlajše pevce, so ta večer, ob proslavi obletnice peli Slovincem v slovenščini, in sicer pesem Drevesa, ki hodijo, pesem Pere Zubca, s katero so nastopili na Radosti Evrope, besedilo pesmi v slovenščino je pa prevedla članica DS Kredarica Elza Ajduković. Naslednja skladba, ki so jo zapeli slavčki, Ljubezen tvori boljši svet, prihaja iz Belgije, a pesem Mlin je delo slovenskega skladatelja R. Gobca. Bajićevi slavčki so pobrali ogromen aplavz navdušene publike, ne samo zaradi tega, ker so imeli izjemno kvaliteten nastop, ampak tudi zaradi svojega kozmolitskega duha.

Bajićevi slavuji, GŠ Isidor Bajić-Noví Sad

Program se je nadaljeval z nastopom Igralnega ansambla Društva Slovencev Kredarica. Igralni ansambel DS Kredarica je edini tovrstni ansambel pri nas in daleč naokrog. Ustanovljen je bil leta 2008, toda imamo občutek, da trajajo veliko dlje, ker se že lahko pohvalijo s številnimi uspešnimi nastopi v Sloveniji in Srbiji. Izvajali so nekaj najbolj priljubljenih Avsenikovih skladb pod vodstvom Milana Bireša: V Bohinju, Na avtocesti, Spomin, Mi se imamo radi, Na Golici. Vokali so bile Helena in Sara Bireš ter Katarina Medaković.

Igralni ansambel DS Kredarica, Noví Sad

Veseli smo bili, da so ta večer popestrili še eni novosadski prijatelji DS Kredarica - učenci Baletne šole v Novem Sadu pod mentorstvom svoje prof. Sanje Vučurević, članice društva Kredarica, in prof. Slaviše Đukića. Mladi baletniki so na glasbo Igralnega ansambla DS Kredarica v slovenskih nošah na presenečenje in navdušenje vseh prisotnih zaplesali polke in valčke in ustrezno popestrili ta slavnostni večer.

Baletna šola, Noví Sad

Baletna šola, Noví Sad

VIII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

Na naših Koncertih slovenskih pesmi in poezije obstaja še ena lepa navada. Tradicionalno vsi nastopajoči skupaj zapojejo Avsenikovo Slovenija, od kod lepote tvoje. Tudi tokrat so se na odru zbrali vsi udeleženci večera oz. nastopajoči, čez 100, in zapeli omenjeno pesem ob glasbeni spremljavi Igralnega Ansambla DS Kredarica. Zborom je dirigirala Suzana Gros-Marković, Ivana Albreht iz SKS France Prešeren iz Niša je pela solo, a baletniki baletne šole so še enkrat zaplesali.

Bogat aplavz, ki ga je navdušena publika tekom programa podarila vsakem nastopajočem v svojem samostojnem nastopu, je na koncu bil združen v dolg in gromovit aplavz vsem nastopajočim v impresivnem skupnem nastopu.

S skupnim nastopom so tukajšnji Slovenci zaokrožili prvi del programa. Publika je čakalo še uživanje v samostojnem nastopu posebnega gosta iz Slovenije – Mešane pevske skupine Studenec iz Pivke in v čast nam je bilo, da so na tej slavnosti prireditvi bili z nami tudi naši Slovenci iz Slovenije. Studenec iz Pivke v letošnji sezoni obeležuje desetletnico svojega delovanja, svoji bogati biografiji in številu uspešnih nastopov bodo pa dodali tudi gostovanje v Novem Sadu pri svojih rojakih, tukajšnjih Slovencih. Studenec je v več kot polurnem nastopu, z angelskimi glasovi zapel Oče naš, Večerna pesem, Beseda materina, Kraška jesen, Vesna, Ne ouri, ne sejaj, Kaj pa je tebi, ljubica, Magdalenca, Oj, te mlinar in Jurjevanje ter na koncu nastopa podaril Kredarici v keramiki izdelan studenec v Pivki, ki je istočasno simbol te pevske skupine. DS Kredarica jim je podarilo keramično vojvodinsko kolo v vojvodinski ravnini. Za konec svojega nastopa, kot dodatek, je Studenec zapel še Dekle na vrtu in zaokrožil slavnostni večer, VIII. Koncert slovenskih pesmi in poezije.

Po končanem koncertu so se vsi nastopajoči in ostali gosti družili na koktajlu, ki je trajal čez polnoč in na katerem so pevci Studenca še enkrat zapeli prisotnim ter jih presenetili s poticami in vinom, ki so jih prinesli iz Slovenije. Več kot dveinpolutni koncert in druženje po njem je zbrane še dolgo pustil pod vtisom slovenske glasbe in besede.

Elza Ajduković

Foto: Siniša Klenovšek

Skupaj vsi nastopajoči

MePS Studenec-Pivka, Slovenija

Razmenjava daril

Združenje Slovenska izseljenska matica je 3. decembra 2011 v Ljubljani, v osrednjem prostoru SIM, slavnostno proslavljala 60 let svojega delovanja. Pred šestdesetimi leti je nastala kot združenje, ki skrbi za Slovence po svetu in krepi njihove stike z domovino. Za njeno ustanovitev imajo največ zaslug dolgoletni urednik in ustanovitelj revije Rodna gruda Tomo Brejc, pisatelj Tone Seliškar, novinar Stane Lenardič in izseljenski povratnik iz ZDA Ludvik Medvešek. Ime Slovenska izseljenska matica je predlagal Seliškar. Zasnovana je bila kot matična izseljenska centrala v domovini, ki rojake povezuje z domovino, izseljencem pa nudi vso potrebno kulturno in prosvetno pomoč. Ustanovljena je bila 18. aprila, prvi odbor SIM so vodili Seliškar kot predsednik in podpredsednika Brejc in Medvešek.

Določene so štiri glavne delovne naloge SIM. Prva je vzpostavljati, ohranjati in krepiti stike s kulturnimi, umetniškimi, gospodarskimi, družbenimi in drugimi organizacijami in ustanovami izseljencev, s posameznimi javnimi delavci in z drugimi posamezniki slovenske narodnosti v tujini. Druga, s posredovanjem leposlovja, znanstvenih in drugih knjig, časopisov, filmov, glasbenega in drugega kulturnega gradiva in z izdajanjem lastnih publikacij pomagati organizacijam, ustanovam in posameznikom pri ohranjanju in razvoju "narodnostnega življenja slovenskih izseljencev" in jih seznanjati z njihovo (ali njihovih staršev) rojstno domovino. Tretja, slovensko in jugoslovansko javnost seznanjati z delom in življenjem slovenskih izseljencev, in nazadnje, z organiziranjem medsebojnih obiskov pomagati pri kulturnem, umetniškem, gospodarskem in znanstvenem sodelovanju s slovenskimi izseljenci.

V vseh teh letih je SIM iskala stike z družvi oz. Slovenci po svetu, ki jih je bilo v zadnjih 60 letih preko 1600. Med ostalim je SIM prepoznana po tradicionalnem Izseljenskem pikniku, ki je že konec 80. let postal način rednega letnega druženja vseh Slovencev izven meja Slovenije. Takrat je manifestacija dobila tudi novo ime, tj. Srečanje v moji deželi.

Za Društvo Slovencev Kredarica ima Združenje Slovenska izseljenska matica posebno pomembnost. Z razpadom Jugoslavije so Slovenci preko noči postali nacionalna manjšina in se je začela porajati potreba po medsebojnem povezovanju, ohranjanju korenin in slovenske identitete. Zgodovina današnjeg DS Kredarica se je začela že leta 1993, ko je imel prve pogovore v Ljubljani Franc Mihevc s tajnikom SIM Janezom Rogljem, ki je dal idejo v zvezi z ustanovitvijo društva Slovencev v Novem Sadu. Pogovori se nadaljujejo v letu 1994, ko je F. Mihevc uradno povabljen na SIM na pogovore o kulturnem sodelovanju. Ideja se je razvijala vse do februarja 1997. leta, ko je uradno, z močno podporo SIM, ko je 22 novosadskih Slovencev ustanovilo prvo Društvo Slovencev v tedanji ZR Jugoslaviji oz. Srbiji – Društvo Slovencev Kredarica. Tako se je nadaljevalo in razvijalo vse boljše sodelovanje med SIM in DS Kredarica. SIM je v vseh teh letih bila podpora društvu in spona med Kredarico in Slovenijo, petkrat je društvo imelo čast nastopati s svojim zborom in igralnim ansamblom na prireditvi Srečanje v moji deželi, ki jo organizira SIM. Skozi vsa minula leta je imelo DS Kredarica izjemno dobro sodelovanje s predsednikom SIM Sergijem Pelhanom, tajnikom SIM Janezom Rogljem, referentko Vesno Vukšinič-Zmaič ter referentko Ženjo Pižent-Suhadolc. Društvo je čestitalo Slovenski izseljenski matici jubilej z besedami:

"Spoštovani, iskrene želje in čestitke ob 60. obletnici delovanja Vašega in našega Združenja Slovenska izseljenska matica Vam pošilja Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada, društvo, ki je zahvaljujoč Vaši pobudi, kot prvo društvo Slovencev v Srbiji oz. tedanji ZR Jugoslaviji, nastalo pred petnajstimi leti v Novem Sadu.

Hvaležni smo Vam za vso pomoč, podporo in sodelovanje, ki smo jih bili deležni vsa ta leta. Želimo Vam še veliko uspeha tudi v prihodnje in obljublamo, da bomo ponosno, skupaj z Vami, nosili duh slovenstva, negovali in razvijali kulturo in tradicijo Slovenije zunaj njenih meja."

Ob 60. letnici obstoja je SIM izdala in na proslavi predstavila Zbornik Rodna gruda, kjer so zbrani podatki o gostovanjih kulturnih skupin po svetu, članih in sodelavcih SIM, nastanek in pregled delovanja SIM. Prav tako je SIM izdala slovenski prevod knjige o Slovencih na Nizozemskem S trebuhom za kruhom, avtorice Milene Mulders, iz čigar je začetnega zelo osebnega iskanja nastala poglobljena študija o Slovencih na Nizozemskem.

Na slavnostni proslavi obletnice sta prisotne najprej nagovorila poslanec predsednika Republike Slovenije mag. Franc Hočevar ter predsednik SIM Sergij Pelhan, a program se je nadaljeval z nastopi Berta Pribca, pesnika in pisatelja, povratnika iz Avstralije, Andreja Kurenta, člana Slovenske izseljenske matic in nečaka Louisa Adamiča, Nataše Keser, študentke AGRFT, Okteta Zven, ki je s svojo pesmijo počasti tudi kulturne dogodke slovenskih društev izven meja Slovenije ter Društva žena Prvačina, ki z nastopi obuja spomin na aleksandrinke in ki je nastopilo v izvornih oblačilih in s potovalnimi kovčki z branjem pisem aleksandrink, prvih slovenskih žena, ki so se podale s trebuhom za kruhom v svet.

V imenu Društva Slovencev Kredarica se je proslave udeležil in čestital SIM obletnico Srđan Radaković.

Na sliki, zlevo: na proslavi obletnice Sergij Pelhan (predsednik SIM), Vesna Vukšinič-Zmaič (referentka SIM), Srđan Radaković (DS Kredarica, Novi Sad), Ženja Pižent-Suhadolc (referentka SIM), Milena Mulders (avtorica knjige S trebuhom za kruhom) in Janez Rogelj (tajnik SIM).

Silva Martinec
Foto: SIM

V SPOMIN NA ALBERTA KUŽNERJA

10. septembra 2011 nas je za vedno zapustil predsednik društva dipl. ing. Albert Kužner. Albert Kužner je bil eden od 22 ustanoviteljev prvega društva Slovencev v Srbiji - Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu 1997. leta, ko je bil tudi izvoljen za tajnika društva. Leta 2001 je bil izvoljen za predsednika izvršnega odbora, a potem tudi za predsednika društva. Leta 2007 je bil izvoljen za specialnega svetnika društva, a za predsednika društva je bil ponovno izvoljen leta 2011.

S svojim nesebičnim udejstvovanjem glede ustanovitve prvega društva Slovencev na področju tedanje ZR Jugoslavije, ki bo, na žalost brez njega, februarja 2012 proslavljalo 15 let obstoja, je bil Albert Kužner med prvimi, ki so s svojim delovanjem preprečili tedanje počasno utapljanje in izumiranje slovenske identitete tukaj; boril se je, da se tukajšnji Slovenci povežejo s svojo matico in da se okrog te ideje zbirajo vsi Slovenci in prijatelji Slovencev in to v takratnem nemilem času, ko se je moralo premagati veliko predsodkov in nezaupanja okolice.

Pred več kot desetletjem je svojo vizijo ohranjanja slovenske identitete Albert Kužner med ostalim uresničil tudi skozi podporo ustanovitvi v okviru DS Kredarica, prvega slovenskega zbora na teh prostorih, ki tudi še danes ponosno poje slovenske pesmi. Svoj veliki prispevek je dal tudi kot ustanovitelj prve šole dopolnilnega pouka slovenščine v Srbiji in kot eden od ustanoviteljev in članov uredniškega odbora biltena DS Kredarica, ki je bil prvo in dlje časa edino glasilo v slovenskem jeziku v Srbiji in okoli nje.

Izraze sožalja so Društvu Slovencev Kredarica napotile številne institucije in posamezniki v Sloveniji in Srbiji, med katerimi so: Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Združenje Slovenska izseljenska matica, Veleposlaništvo Republike Slovenije v Srbiji, Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji, društva Slovencev v Srbiji in mnogi drugi. V imenu DS Kredarica se je 13. septembra 2011 od Alberta Kužnerja zadnjič poslovil Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Srbiji in podpredsednik Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji.

Mnogi od nas so Albertov odhod doživeli kot tudi osebno izgubo. S spoštovanjem, hvaležnostjo in polni lepim spominom se bomo za vedno spominjali nesebičnega udejstvovanja in prispevanja, ki nam ju je Albert Kužner dal na področju ohranjanja slovenskih korenin, tradicije in identitete, kot tudi izboljšanja življenja Slovencev in njihovih potomcev tukaj pri nas v vsakem pomenu.

V tej številki v celoti prenašamo intervju z Albertom Kužnerjem iz biltena Kredarica št. 3 (leto 2001), ki ga je za rubriko Predstavljamo naše člane, z njim naredila Marija Lovrić.

Silva Martinec

Na IV. redni skupščini Društva Slovencev Kredarica junija meseca 2001, je bil za predsednika Izvršnega odbora društva izvoljen gospod Albert Kužner. V klubskih prostorih sem se pogovorila z njim z željo, da vam ga predstavim.

Povejte nam nekaj o sebi. Kako ste prišli v Novi Sad?

Rojen sem v Beogradu pred petinšestdesetimi leti. Mati Marija je rojena na Planini pri Sevnici, oče Pavel pa v Koprivnici pri Brestanici. Oče je bil pri vojakih v Beogradu in tu se mu je dopadlo tako, da je poiskal in dobil službo. Mati kot izučena šivilja je tudi dobila delo v Beogradu, očeta pa je spoznala v vlaku. Imam še eno sestro, ki zdaj živi v Švici. Osnovno šolo, gimnazijo in gradbeno fakulteto sem končal v Beogradu. Delal sem v Beogradu, Dravogradu v Sloveniji in od 1980. leta sem v Novem Sadu. Poročil sem se leta 1961 v Beogradu z Verico, rojeno Nikolić, in imam eno hčerko Stanislavo, ki je rojena v Celju. Hčerka je poročena, imava dve vnučki, živijo v ZDA. V Sloveniji imam še tri tete in veliko sestričen in bratrancev, ki jih večinoma obiskujem vsako leto. Upokojil sem se leta 1995.

Od samega začetka ste član društva Slovencev, najprej kot tajnik in zdaj kod predsednik izvršnega odbora in po mnenju vseh, zelo uspešno. Kakšni so vaši spomini?

V slovensko društvo sem se vključil takoj. Od gospoda Franca Mihevcia sem bil seznanjen v drugi polovici 1996. leta o pobudi Slovenske izseljenske matice iz Ljubljane za ustanovitev takega društva v Novem Sadu. Bil sem zelo navdušen. Pomagal sem mu pri zbiranju članov v Petrovaradinu ter pri pisanju statuta in registraciji društva. Ostalo ste lahko prebrali v prejšnjih številkah našega časopisa.

Na ustanovitveni skupščini sem bil izvoljen za tajnika društva in sem na tem mestu bil dva mandata ali skupno štiri leta. Od začetka nas ni bilo veliko in je delo potekalo tekoče, brez večjih težav. Vsi smo se hitro spoznali in ugotovljali, koliko nas je v Novem Sadu. Do takrat sem poznal samo dva Slovence v Novem Sadu, pa poglejte zdaj. Z ustanovitvijo slovenskega društva smo predvsem preprečili počasno utapljanje naše identitete tukaj, uspeli smo se povezati z našo matico Slovenijo in obnoviti in povezati Slovence in prijatelje Slovencev.

Tukaj moram poudariti dobro in uspešno sodelovanje z gospodom Francem Cevcem, predsednikom izvršnega odbora in zdaj predsednikom društva, ki ima predvsem

velike zasluge pri povezovanju našega društva z našo Slovenijo.

S čim ste se ukvarjali in se še ukvarjate?

Kot diplomirani gradbeni inženir sem bil več kot 20 let statik konstrukcij in marsikatera stavba trdno stoji na svojih temeljih od dna do vrha. Z izbiro svojega življenjskega poklica sem bil zelo zadovoljen. V začetku 80-ih let sem se takoj vključil v delo z računalniki in še danes ga aktivno uporabljam pri svojem delu. Delo društva, od prvega do zadnjega zapisnika, vse evidence in korespondenca, vse je bilo obdelano na računalniški način in tako bo tudi naprej.

Že dolgo je moj hobi filatelija in sem tudi aktiven v Filatelističnem klubu Novi Sad, tam sem tudi tajnik nekaj časa. Z zbiranjem znamk sem začel kot 12-letni otrok, bolj resno sem začel od 1960. leta. V Novem Sadu sem spoznal, kaj je prava filatelija, ker je to možno samo v večjem mestu. Nimam veliko zbirk, imam pa kompletno zbirko znamk Republike Slovenije.

Kaj mislite o nadaljnjem delu in aktivnosti v prihodnosti v društvu?

Splošna ocena je, da dobro delamo v društvu, čeprav nimamo veliko sredstev in je to včasih ovira za še boljše delo. Junija meseca smo volili novo ("staro") vodstvo, po mojem mnenju je to bistveni korak naprej. Novost je, da smo na osnovi statuta društva formirali strokovne službe in s tem razširili dejavnost in naloge. Odslej naprej se bomo spoprijeli s socialnimi in ekonomskimi problemi, zdravstvenimi problemi naših članov in se aktivno ukvarjali s problemi, ki jih ima naša mladina, predvsem pri njenem boljšem zaposlovanju.

Signirni smo, da nam bodo v pomoč normalizirani meddržavni odnosi med ZR Jugoslaviji in R Slovenijo in odpiranje veleposlaništva v Beogradu. To nam bo bistveno olajšalo kontakte v skupnem delu.

Kaj bi za zaključek sporočili članom DS Kredarica?

V prejšnjih dveh številkah, posebno v predstavljaju našega predsednika društva, je bilo veliko povedanega in meni je težko še kaj novega povedati, da se ne bi ponavljal. Sami vidite, da vsaka številka ima veliko, če ne preveč, mojih člankov. Časopis ima velik pomen pri obveščanju in vsake pravega in vabim k aktivnemu sodelovanju. Trudimo se in zboljšali bomo naše slovnično znanje slovenskega jezika, tega nam ni treba zameriti na teh prostorih. Menim, da je v zadnjih petih letih spoznavanja med seboj spodbudilo veliko kontaktov med nami v slovenskem jeziku in prispevalo, da smo na tem polju vsak dan vse boljši.

Vsem članom društva, Slovincem in prijateljem Slovencev, želim veliko druženja med seboj in udejstvovanja v skupnem delu, predvsem pa dobrega zdravja in veselja, ki sta potrebna za vse to.

Po takih željah nam prepostane edino, da tudi mi gospodu Albertu Kužnerju zaželimo še naprej veliko uspehov pri vseh teh aktivnostih.

Pogovor vodila:
Marija Lovrić

Kredarica

DOM, DRUŽINA, DOMOVINA

V začetku oktobra je Društvo Slovencev Kredarica imelo priložnost, da ga zelo razveselijo še eni gosti iz Slovenije, tokrat Kulturno društvo Tomaševi iz Metlike oz. kulturna skupina družine Nemanič, ki šteje 5 članov: oče, mama in trije sinovi. Vsi se ukvarjajo z glasbo in veliko sveta so videli ter povsod naleteli na dobre odzive, kakor tudi pri nam v Novem Sadu. Njihov repertoar pesmi je bogat, pojejo popularne zabavne, ljudske, črnske duhovne, cerkvene, starogradske dalmatinske in lastne

skladbe. Gojijo solo in štiriglasno petje ob raznoliki instrumentalni spremljavi (kitara, bas kitara, flauta tamburin). Moto družine Nemanič je: "Sreča se skriva v malih stvareh, še s tabo zaspi, te zjutraj zbudi. Pošteno živeti, vedno verjeti, prava je pot."

7. oktobra se je s svojim pisanim repertoarjem in celovečernim nastopom pod imenom Dom, družina, domovina družina Nemanič predstavila članom DS Kredarica, kot tudi širši novosadski publiki, v amfiteatru Visoke šole strokovnih študijev za izobraževanje vzgojiteljev. Svoj nastop so popestrili s humornimi igranimi vložki in recitacijami. Poslušali smo slovenske ljudske pesmi, zabavno slovensko glasbo, operne arije. Posebej je bil pomemben nastop in druženje z otroci iz te družine z našimi mladimi člani in učenci naše šole dopolnilnega pouka slovenščine, ker naši najmlajši malokdaj imajo priložnost, da se pogovarjajo s svojimi vrstniki iz Slovenije, tukaj v Novem Sadu.

Projekt je realiziran s pomočjo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Milan Bireš

Prevedla: **Helena Bireš**

SREČANJE SLOVENSКИH ZBOROV V SUBOTICI

MePZ DS Kredarica

Kot vsako leto, je bilo v organizaciji Društva Slovencev Triglav iz Subotice 1. oktobra v svečani sali veleplepnega poslopja Mestne hiše v Subotici održano tradicionalno srečanje slovenskih zborov. Tudi tokrat se je zbor Društva Slovencev Kredarica odzval na povabilo domačina. Na koncertu so poleg gostitelja in MePZ DS Kredarica nastopili tudi zbori društva Slovencev iz Zrenjanina - Planika, Pojoča družba, zbor beograjskega

društva Sava, ter zbor iz Budimpešte. Manifestacijo je s svojo prisotnostjo podprl namestnik veleposlanika Republike Slovenije g. Milan Predan.

MePZ DS Kredarica je pod dirigentsko palico Suzane Gros-Marković in s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja nastopil s skladbami: Oče naš (J. Leskovar), Panis Angelicus (C. Franck), Slovenija, mati (H. Kjuder) in Avsenikovo Slovenija, od kod lepote tvoje.

Po končanem koncertu so ljubznivi domačini tudi tokrat priredili bogato večerjo, ob kateri je v prijetni atmosferi potekalo druženje vseh nastopajočih, gostov in gostitelja.

Gosti iz Budimpešte so ob tej priložnosti izrazili željo, da obiščejo tudi Novi Sad, pa so naslednji dan, 2. oktobra, v spremljavi člana DS Triglav iz Subotice, Jožeta Šlemerja, dopotovali v naše mesto, kjer sta jih dočkala člana DS Kredarica Mihajlo Vlasov in Emil Volkar. Z velikim zanimanjem so si gosti ogledali center mesta in Petrovaradinsko trdnjavo, na sprehodu sta bila vodnika Katja Juršić-Huzjan in Emil Volkar. To je bil prvi kontakt med društvoma Slovencev iz Budimpešte in Novega Sada. Upamo, da bosta uresničila želje za nadaljevanje kontakta ter sodelovanje v prihodnosti.

Katja Juršić-Huzjan

Prevedla: **Silva Martinec**

POKAL PRIJATELJSTVA SRBIJA – SLOVENIJA 2011

Peti pokal prijateljstva Srbija – Slovenija se je odvijal na terenih Golf kluba Centar iz Žablja 15. in 16. oktobra 2011. Tekmovala sta domačin in Golf klub A oz. Olimpia iz Slovenije.

Za veliki prehodni pokal, ki je okraševal vitrine obeh klubov v zadnjih petih letih, je tekmovalo 58 golfistov. Poleg tekmovalcev in predsednika Golf kluba A Borisa Završnika sta se dogodka udeležila tudi župan Podčetrтка Peter Misja ter predsednik občine Žabalj Branko Stajič.

Na pobudo predsednika Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine iz Novega Sada, Saše Jovanovića, sta se tudi PKSV in Društvo Slovencev Kredarica udeležila dogodka in prisotnim golfistom, uglednim in uspešnim ljudem v svojih okoljih predstavila svoje organizacije. Saša Jovanović je pozdravil prisotne v imenu PKSV in jih seznanil z dejavnostmi tega kluba, Silva Martinec, sekretarka DS Kredarica, je nagovorila prisotne v imenu društva. Ideja Saše Jovanovića, da PKSV in DS Kredarica skupaj pokažeta gostoljublje slovenskim gostom v Vojvodini, je bila zelo uspešno uresničena in je prijetno presenetila vse prisotne.

S Sašom Jovanovićem (tretji zleve)

Namreč, v popoldanskih urah, ko se je tekmovanje končalo, je triurni program in slavnostno podelitev pokalov s svojo glasbo popestril Igralni ansambel DS Kredarica pod vodstvom Milana Bireša. V prvem delu programa ansambel je igral in pel vojvodinske pesmi, a v drugem delu programa je brez najave, kot presenečenje, zaigral in zapel slovenske polke in valčke

ter pustil izjemno dober vtis na vse prisotne, ki so navdušeno rekli, da sploh ne bi verjeli, da niso sami videli, da so lahko poslušali slovenski ansambel in slovensko glasbo v vojvodinski ravnini. To je prispevalo k temu, da ima s strani Petra Misje, ki je istočasno tudi predsednik Turistične zveze Slovenije, DS Kredarica odprto ponudbo in vabilo za sodelovanje.

Igralni ansambel DS Kredarica

Zleve: Saša Jovanović, Peter Misja, Silva Martinec

Ta dogodek je bil, med ostalim, še eno izjemno uspešno predstavljanje DS Kredarica, ob tej priložnosti skupaj s PKSV, ki oba, vsak na svoj način in v okviru svojih dejavnostih aktivno gradita most med Vojvodino in Slovenijo.

Silva Martinec

UDELEŽILI SMO SE

DRUŠTVO SLOVENCEV PLANIKA IZ ZRENJANINA PROSLAVILO 10 LET OBSTOJA

Foto: DS Planika

V zrenjaninskem Kulturnem centru je Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina 11. decembra 2011 proslavilo 10 let svojega obstoja. Program je pod dirigentsko palico Daniele Avram svečano začel zbor Društva Slovencev Planika iz Zrenjanina s slovensko in srbsko himno, nato sta Martina Drča, predsednica, in Milena Spremo, sekretarka DS Planika, nagovorili in pozdravili prisotne ter poudarili pomembnost ohranjanja kulture in obeležja Slovenije na teh prostorih v miru, medsebojnem razumevanju in toleranci v skupnem življenju s svojimi someščani.

Prisotne je nagovoril tudi častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini Rajko Marić, ki je, med ostalim, poudaril, da je bolj kot vse drugo kultura ta, ki predstavlja most med dvema državama, med Slovenijo in Vojvodino.

Na proslavi se je s svojo dokumentarno razstavo predstavil Stanislav Koblar. Razstava Od zabrisa do prenoje identitete (Slovenci v Bosni in Hercegovini 1530-2010) je ponujala pregled prihodov, bivanja, udejstovanja in organiziranja Slovencev v Bosni in Hercegovini s poudarkom na ohranitvi narodne zavesti, od popotovanja pogumnega ljubljanskega notarja Benedikta Kuripečiča skozi Bosno leta 1530 še za časa vladavine turškega sultana Sulejmana I. Veličanstnega do naših dni.

UDELEŽILI SMO SE

Martina Drča, predsednica DS Planika

Od zabrisa do preнове identitete

Na proslavi je bil predstavljen tudi Zbornik Srbi v Sloveniji - Slovenci v Srbiji, ki so ga predstavile Maja Đukanović, Anica Sabo in Biljana Vuković. V zborniku so zbrani prispevki, predstavljeni na prvi srbsko-slovenski konferenci Srbi v Sloveniji in Slovenci v Srbiji leta 2009. Knjiga je objavljena v okviru strokovne revije Traditiones, v založbi Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU. Pomembnost zbornika je v tem, da govori o ohranjanju slovenske kulture, ki jo vsa društva Slovencev negujejo ter na ta način nadaljujejo kulturne in druge vezi s Slovenci v Sloveniji.

Za glasbeni del programa sta poskrbela zbor slavljenca in gost - Igralni ansambel Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada pod vodstvom Milana Bireša, ki sta pa na koncu prireditve skupaj nastopila z Avsenikovo pesmijo Slovenija, od kod lepote tvoje.

Po končani prireditvi so se gosti in gostitelji ob bogati večerji, ki so je organizirali ljubezniivi domačini, veselo družili pozno v noč.

Janko Bireš

Prevedla: **Helena Bireš**

Foto: **S. M.**

Zbor DS Planika in Igralni ansambel DS Kredarica

SLOVENKE IZ POJOČE DRUŽBE POJEJO BEOGRADU

ki se je v sestavi: Milan Bireš-vodja ansambla in kitara, Vladimir Juzbašić - harmonika, Darko Horvatić - klarinet, Branko Veselinović - trobenta, Ivan Katava - bas ter Katarina Medaković - vokal, z veseljem odzval vabilu Pojoče družbe za gostovanje.

Pojoča družba

V Etnografskem muzeju v Beogradu je 9. decembra 2011 Pojoča družba, zbor Društva Slovencev Sava iz Beograda, organizirala svoj koncert z naslovom Slovenke pevaju Beogradu, ki je na lep način obeležil konec leta. Koncerta se je, med ostalimi, udeležil tudi veleposlanik g. Franc But s soprogo ter nadškof Stanislav Hočevar.

Pod dirigentsko palico Božice Toskić zbor je v celovečernem nastopu navdihnjen pel slovenske tradicionalne in sodobne skladbe, dogodek pa so popestrili z recitacijami in z gosti, ki so nastopili na koncertu: Ivan Debeljak, ki je igral slovenske polke na diatonični harmoniki in Igralni ansambel Društva Slovencev Kredarica,

Ivan Debeljak

Igralni ansambel se je predstavil s polkami in valčki, konec koncerta pred navdušeno publiko pa so zaokrožili s skupnim veselim nastopom Pojoče družbe in Igralnega ansambla DS Kredarica s slovensko narodno pesmijo Mi se imamo radi, na katero so članice Pojoče družbe tudi zaplesale.

Igralni ansambel DS Kredarica

Igralni ansambel se je predstavil s polkami in valčki, konec koncerta pred navdušeno publiko pa so zaokrožili s skupnim veselim nastopom Pojoče družbe in Igralnega ansambla DS Kredarica s slovensko narodno pesmijo *Mi se imamo radi*, na katero so članice Pojoče družbe tudi zaplesale.

Po končanem koncertu so gostiteljice iz Pojoče družbe še enkrat pokazale svoje gostoljubje na koktajlu, ki so ga priredile in na katerem so se prisotni družili v prijetni atmosferi, a Pojoča družba in člani Igralnega ansambla Kredarica so prejeli od veleposlanika g. Francija Buta in nadškofa Stanislava Hočevarja čestitke za svoj nastop.

Z veleposlanikom F. Butom

Janko Bireš

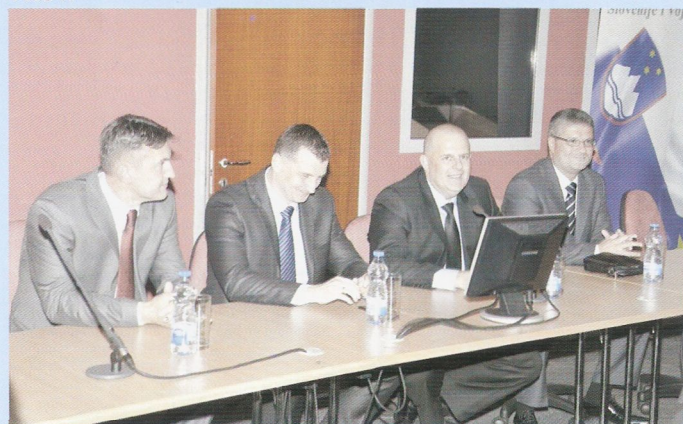
Prevedla: **Helena Bireš**

Foto: **Mihajlo Vlasov**

SESTANEK POSLOVNEGA KLUBA SLOVENIJE IN VOJVODINE

Tretji sestanek Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine je potekal 18. oktobra 2011 v dvorani Master centra Novosadskega sejma. Na sestanku je bilo prisotnih okoli 200 gospodarstvenikov, srečanja so se udeležili tudi diplomati: veleposlanik Slovenije v Beogradu Franc But, veleposlanik Hrvaške Željko Kuprešak, veleposlanik Črne gore Igor Jovović, ekonomski svetovalec Madžarske Dusko Karagics ter direktor sklada VIP (Vojvodina Investment Promotion Fund) Branislav Bugarski in Vladimir Kravčuk, kot predstavnik Slovenskega poslovnega kluba iz Beograda.

Sestanek je vodil Saša Jovanović, ki je uradno prevzel mesto predsednika in vodenje PKSV od ustanovitelja Rajka Marića, ki je postal častni konzul Slovenije v Vojvodini in je zdaj častni predsednik PKSV.

Saša Jovanović (tretji z leve) in Upravni odbor PKSV

Na začetku sestanka sta prisotne nagovorila veleposlanik Franc But in Rajko Marić ter pozdravila delovanje kluba. Veleposlanik But je rekel, da je v Vojvodini veliko slovenskih investicij in da se pričakujejo nove, dodatne investicije oz. širjenje obstoječih. Tudi je poudaril pomembnost spodbujanja skupnega delovanja z gospodarstveniki sosednjih držav, katerih diplomatski predstavniki so bili prisotni na tem sestanku. Veleposlanik je tudi najavil dan slovenskega gospodarstva v drugi polovici novembra v Novem Sadu.

Direktor sklada VIP Branislav Bugarski je spomnil na to, da je največ tujih investicij v Vojvodini do zdaj prišlo iz Slovenije. Pojasnil je, da je v Vojvodini 43 slovenskih investicij v skupni vrednosti 600 milijonov EVR,

Veleposlanik Franc But

Častni konzul Slovenije v Vojvodini in častni predsednik PKSV Rajko Marić

ki zaposlujejo 8.000 delavcev. Obseg dosedanje medsebojne izmenjave je bil na strani Slovenije, ampak zadnja gibanja kažejo, da je tudi vojvodinsko gospodarstvo najdlje pot na slovensko tržišče, so sklenili udeleženci sestanka.

Na srečanju se je posebno predstavilo podjetje Triglav, ki ga je predstavljala generalni direktor Predrag Bobera. Poleg osnovne dejavnosti je Triglav predstavil tudi svoj pokojninski sklad.

Med ostalim, je na sestanku najavljena ustanovitev poslovnega kluba v Nišu, v sodelovanju s Slovensko kulturno skupnostjo France Prešeren iz Niša, a Saša Jovanović je seznanil prisotne o uspešnem začetku bolj intenzivnega sodelovanja med PKSV in DS Kredarica.

UDELEŽILI SMO SE

Branislav Bugarski

Na koktajlu po končanem sestanku, se je s svojih vinih predstavilo Vinarstvo Đurđić iz Sremskih Karlovcih kot tudi družina Maletin, člani Društva Slovencev Kredarica, ki so razstavili intarzijo, ki jo izdeluje njihovo podjetje DM-stil by Maletin.

V imenu Društva Slovencev Kredarica srečanja sta se udeležila

Zdesne: Veleposlanik Franc But, Silva Martinec, Rajko Marić in Saša Jovanović
Ivan Zavrtanik, predsednik Upravnega odbora in v. d. predsednika društva ter Silva Martinec, sekretarka društva.

Silva Martinec

Foto: Mihajlo Berček,
<http://www.topsrbija.com/>

DAN SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA V NOVEM SADU

V Mercatorju

1. decembra 2011 se je v Novem Sadu odvijal dan slovenskega gospodarstva, ki ga je organiziralo Veleposlaništvo Republike Slovenije v Beogradu v sodelovanju s Poslovnim klubom Slovenije in Vojvodine iz Novega Sada, Slovenskim poslovnim klubom iz Beograda in z Gospodarsko zbornico Slovenije.

Dogodek je potekal na dveh lokacijah. Čez dan je potekala predstavitev 9 slovenskih podjetij na stojnicah v Mercator centru v Novem Sadu. Stojnice slovenskih podjetij v Mercatorju so skupaj obiskali veleposlanik Slovenije Franc But, Šandor Egereši, predsednik Skupščine Vojvodine, Igor Pavličić, župan Novega Sada in Stanka Čurović, predsednica uprave Mercator Srbije.

V popoldanskih urah je potekala poslovna konferenca v Master centru Novosadskega sejma. Na dogodek se je prijavilo 41 podjetij s točno navedeno zahtevo po bilateralnih srečanjih. Na sami konferenci pa je bilo prisotno več kot 100 podjetij oziroma približno 200 gospodarstvenikov iz Slovenije in Srbije. Najprej je veleposlanik Franc But pozdravil visoke goste, gospodarstvenike in podjetnike, kot tudi Društvo Slovencev Kredarica, ki se je s svojimi člani, uspešni podjetniki, udeležilo dogodka ter poudaril pomembnost uspešnega medsebojnega sodelovanja, ki ga imata Slovenija in Vojvodina. Nato so prisotne nagovorili Saša Jovanović, predsednik Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine iz Novega Sada, Vladimir Kravčuk iz Slovenskega poslovnega kluba iz Beograda, Šandor Egereši predsednik Skupščine Vojvodine, nato je sledila predstavitev Vojvodine in njenih poslovnih potencialov s strani sklada VIP (Vojvodina Investment Promotion), ki jo je predstavil direktor VIP Branislav Bugarski (titula). Na koncu uradnega dela so sledili bilateralni sestanki med podjetji, ki so predhodno izrazila svoj interes

Silva Martinec

V Master centru (zlevo): Branislav Bugarski, Vladimir Kravčuk, veleposlanik Franc But, Saša Jovanović

SLOVENŠČINA, STEREOTIPI IN PERSPEKTIVE

prof. dr. Marko Stabej

Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji je v začetku decembra organiziral tridnevno strokovno srečanje in okroglo mizo v Beogradu z naslovom Slovenščina v službi družbe ter v Novem Sadu predavanje imenitnega dr. Marka Stabeja, profesorja s Filozofske fakultete v Ljubljani z naslovom Slovenščina, stereotipi in perspektive, ki ga je z Nacionalnim svetom slovenske narodne manjšine organizirala novosadska Filozofska fakulteta, a realizacijo dogodka je v enem delu pomagalo tudi Društvo Slovencev Kredarica.

K sodelovanju je želelo pritegniti predstavnike različnih inštitucij iz Slovenije in Srbije. Namen srečanja je bila krepitev sodelovanja med slovenskimi in srbskimi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z jezikovno politiko, načrtovanjem in razvojem slovenskega jezika v Sloveniji in zunaj nje, ter zainteresirani javnosti predstaviti aktualno stanje na področju uresničevanja zakonskih določb, vključevanja jezikovne politike v nacionalne programe in predvsem jezikovnih pravic Slovencev zunaj Slovenije ter tujcev v Sloveniji.

Dr. Marko Stabej je svoje predavanje v Novem Sadu održal 8. decembra 2011 v svečani sali Filozofske fakultete. Z nevsakdanjim pristopom temi, z noto posebnega temperamenta je profesor publiki govoril o stereotipih in perspektivah glede zaščite in ohranjanja slovenskega jezika, vpliva drugih jezikov na slovenščino, večjezičnosti, o vprašanjih, kot so: ali dejansko ima slovenski jezik nasprotnike, ali se slovenščina takoj prilagodi tujemu jeziku, ali domači govorec svoj jezik govori slabo itn.

“Kaj je nujno, da se za dobro slovenskega jezika naredi, da se odpre nova perspektiva? Zavedati se tega, da v središču ni jezik, temveč govorcei”, je zaključek, s katerim je končal svoje predavanje v Novem Sadu prof. dr. Marko Stabej.

Tekst in foto:
Silva Martinec

KVIZ ZA MLADOSTNIKE V NIŠU, 1. MESTO ZA DS KREDARICA

Zmagovalca Rastko Veriš in Luka Maletin

Niš, veliko mesto na jugu Srbije. Veliko križišče med vzhodom in zahodom.

V tem mestu na reki Nišavi je bil kviz z naslovom Koliko poznamo EU? Udeleženci so bili iz različnih mest v Srbiji, iz Beograda, Novega Sada, Vršca in Subotice. Društvo Slovencev France Prešeren iz Niša nas je toplo sprejelo. Po prihodu smo se namestili pri prijaznih domačinih, članih društva, ki ga je osnoval Edvard Volf. Zvečer smo šli na sprehod in pijačo v center mesta. Lepo smo se zabavali z našimi vrstniki iz Niša. Naslednje jutro je večina bila navdušena nad slavnim niškim burekom. Po dobrem zajtrku smo bili pripravljeni, da damo vse od sebe na kvizu. Luka Maletin in pisec teh vrstic sva predstavljala društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada. Vprašanja na kvizu so bila na temo EU in njenih članic, vendar je bilo tudi nekaj vprašanj o Sloveniji. Po izjemnem tekmovalstvu in z malo pomoči publike, domačinov, sta v finale kviza prispela za Novi Sad Rastko Veriš in Luka Maletin, za Niš Danica Kodela, Marko Arandelović ter Subotico Stefan Basarić, Martin Šoti. Novosadska ekipa je brez napačnega odgovora zmagovala. Potovali bomo v Ljubljano na internacionalni kviz slovenske dijaspore, ki se bo odvijal v studiju slovenske televizije.

Vsekakor, bilo je to zelo lepo potovanje, na katerem smo spoznali nove prijatelje in se veliko naučili. Niš je mesto prijetnih in toplih ljudi, ki vam prinese na smeh na lice in prelepe spomine.

Rastko Veriš

Foto : SKS France Prešeren, Niš

SLOVENIJA GRE V SRBIJO

Znano je, da smo na naši šoli aprila gostili skupino devetih Srbov, ki se iz takšnih ali drugačnih razlogov učijo slovenščine. Izmenjava se izvede vsako leto neke druge, letošnje (koledarsko) leto je imela to srečo novomeška gimnazija. Glavni namen izmenjave je, da srbski dijaki slab teden obiskujejo pouk v slovenščini. Da sploh ne omenjam spoznavanje drugačne kulture, zanimivih ljudi, ... Ker so učiteljice slovenščine v Srbiji zgleda dobre, obiski Slovenije pa pogosti, je bila slovenščina pri mnogih Srbih presenetljivo dobra.

Z novimi prijatelji smo se imeli pri nas res dobro, zato smo se vsi veselili povratnega obiska. Ker pa se slovensko učijo na vseh koncih Srbije, mi pa se kot skupina nismo mogli razdeliti, smo obiskali Novi Sad in Beograd. Malce žalostno je bilo, ker vsem »našim« ni uspelo priti na srečanje (primer – Niš je od Novega Sada oddaljen kar 4 ure), a smo se, kot boste videli, vseeno res zabavali.

Vsi smo se v petek, 21. oktobra, dobili malo pred pol enajsto zvečer na železniški postaji v Krškem. Ravno ob solzavem poslavljanju od staršev, primernem kvečjemu za kakšno telenovelo, se je zaslilo monotono drdranje vlaka. S profesorico Branko Klemenčič na čelu smo se hitro vkrkali, vsi s tistim čudnim občutkom pričakovanja na dnu želodca. Trenutke za tem smo se na lastne oči prepričali, da »spalni vagon« ne pomeni nujno »vagon z luksuznimi posteljami in ogrevanimi veče-školjkami«. Mimo je kmalu prišel prijazen sprevodnik in nam dal rjuhe, blazine in odeje. Človek bi rekel, da skoraj zaman, saj smo večji del noči preživel ob pogovoru in kartah, z izjemo profesorice Branke, ki je v sosednjem kupeju spokojno spala.

Kljub nekaterim ambicijam o »all-nighterju« smo na koncu vsi omagali, zato smo malo čez šest, ko nas je zbudil sprevodnik, vstali z olimpijskim naporom, vrednim medalje. Medalje ni bilo, je bilo pa hladno beograjsko jutro in ne preveč čista železniška postaja. Potem smo poiskali avtobusno postajo in se vkrkali na avtobus za Novi Sad. Na srečo vožnja traja dobro uro, zato smo vsi še enega oddremali in trdno spali prav do Novega Sada. Tam nas je pričakala pisana skupinica naših prijateljev in njihovih staršev z učiteljico Barbaro. Najprej smo se seveda pozdravili, nato pa smo se porazdelili po družinah. Ker kot že rečeno nekaj srbskih dijakov ni moglo priti, nas je pri nekaterih družinah spalo več.

Kristina, David in jaz smo spali pri družini Luke Maletina. Spoznali smo njegovo mamo Zdenko, ki nas je odpeljala na burek. »To je to« smo si rekli, »še tri ure nismo v Srbiji, pa že hmo 'tapravo' hrano.« Pri njih doma smo spoznali še očeta Dragana in Lukovega mlajšega brata Vuka, a vsi člani družine so člani slovenskega društva

Kredarica v Novem Sadu. Če je kdo imel kakršnekoli predsodke o Srbih (razen da so prijetni, gostoljubni in da jejo res dobro hrano), so se mu zagotovo razblinili.

Popoldne smo tako preživel ob družinah, nam pa sta se pridružila še Stefan in David iz Subotice. Pri Maletinovich nas je bilo tako vse skupaj devet. Čas je ob dobri volji in zabavnem pogovoru tekel hitreje kot med počitnicami in kmalu je bil čas za kosilo, po kosilu pa ogled Novega Sada. Ogled mesta je vodil član Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada Boris Veriš, čigar sin Rastko se je tudi udeležil izmenjave.

Boris je sicer Ljubljčan, ki živi v Novem Sadu in mesto izredno dobro pozna. Ogledali smo si glavni trg z nekim kipom, zelo lep park s še kipi, videli poroko z značilnimi trubači in se povzpeli do Petrovaradinske trdnjave, katere dolgi kazalec v resnici kaže ure, krajši pa minute. Tam smo tudi posedeli ob pijači, kaj kmalu pa nas je presenetil dež. Novi Sad je res lepo mesto, Boris pa res dober vodič.

Z Borisom v centru mesta

Potem smo šli spet vsak k svoji družini na večerjo, potem pa seveda na krajšo »ekskurzijo« oziroma v novosadski nočni život. Vsi smo se dobili skupaj in se imeli super, čeprav me, priznam, kar malo peče vest, da sem izpustil koncert Riblje čorbe, ki so ravno tisti dan nastopali v mestu.

Na Petrovaradinski trdnjavi

Naslednje jutro smo se zbudili, pozajtrkovali in si izmenjali simbolična darila, potem pa se počasi odpravili na postajo, ker smo imeli ob enajstih avtobus za Beograd. V Novem Sadu smo se imeli res lepo, predvsem pa mi bo v spominu ostala izredno gostoljubna in prijetna družina Maletin.

V Beogradu nas je že čakala majhna skupinica beograjskih učencev slovenščine in njihova učiteljica Tatjana. Kar takoj smo se odpravili na znamenito Knez Mihajlovo, glavno ulico Beograda, kjer smo si fantje najprej privoščili pleskavico, profesorica pa pleskavico s kajmakom.

Čakanje se je splačalo, saj ko pride do mesa, Srbija pač ne razočara. Tako smo se dobre volje in z nasmehom na obrazu odpravili naprej. Ogledali smo si še park in na daleč videli Kalemegdan, beograjsko trdnjavo, potem pa smo se hitro in z malce nervoze na beograjski strani odpravili naprej. Ujeti smo namreč morali ladjo, s katere smo si ogledali beograjske znamenitosti in jate majhnih račk. Ladja nas je peljala po Savi do mesta, kjer se ta izlije v Donavo in je razločno vidna meja med obema rekama. Na zlitju obeh rek, *ušću*, si je vsak nekaj zaželel. Neje si je očitno zaželel zmagati v taroku, kar mu je tudi uspelo, in sicer s 320 točkami. Če koga zanima. Po prijetnem ogledu Beograda z reke so bili nekateri soočeni z dilemo, ki v bistvu sploh ni dilema: nakupovalni center in slaba hrana ali znamenita Skadarlija in res dobri čevapi. Na koncu smo se razdelili – slovenske punce in beograjski fantje so šli v »šoping«, nas so pa punce iz Beograda peljale jest. Jedli smo v gostilni Šešir moj, ki slovi po čevapčičih in odlični tovrstni hrani. Poleg tega pa smo imeli še živo glasbo.

Ko smo se do siteda najedli, smo se počasi odpravili proti postaji. Tam smo se od novih beograjskih prijateljev poslovili in se dogovorili, da se zagotovo še vidimo. Kmalu nato je prišel vlak z nam že znanimi spalnimi vagoni. Vožnja je minila hitro, vsi smo bili polni vtisov (nekateri pa še čevapov), ki so bili odlična tema pogovora. Vseeno pa nas je kaj hitro zmanjkalo, Srbija ni kar tako.

V Krško smo prispeli zgodaj zjutraj, med vožnjo po Novem mestu pa sem okusil še eno redko in nepozabno izkušnjo – gledati druge, kako se dolgih obrazov vlečejo v šolo, mi pa smo šli toplemu tušu in postelji naproti.

Luka Piletič

OTROŠKO KULTURNO SREČANJE MAVRICA V SUBOTICI

Kot vsako leto v začetku oktobra so imeli otroci še enkrat edinstveno priložnost, da se udeležijo otroškega srečanja Mavrica v Subotici, ki ga organizira Društvo Slovencev Triglav. Otroci so obiskali dijaški dom v Subotici in živalski vrt na Paliću. V dijaškem domu je dopoldan bila organizirana prireditev, na kateri so otroci

pelj, brali in celo nekaj igrali. Domačini so dali, po mojem mnenju, največji prispevek, ker so izvedli lutkovno pretstvo. Po kosilu smo se s kombijem odpeljali na Palić. Zanimivo je bilo videti opice, medvede, leve, noje ... V dobri atmosferi, v dobri družbi, je dan zelo hitro minil.

Olivera Veselinov

MIKLAVŽEVANJE

Svečana podelitev darila za najmlajše novosadske Slovence je bila 16. decembra 2011 v amfiteatru Visoke šole strokovnih študijev za izobraževanje vzgojiteljev.

Učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine Barbara Goršič je z najmlajšimi učenci in z mladostniki pripravila program, ki je na veselje otrok iz publike trajal skoraj eno uro. Program so vodili srednješolci Filip Popović in Vuk Maletin, ostali mladostniki so najmlajšim peli, recitirali in igrali.

Najmlajši otroci David, Matej in Kristijan Konecky, Elena in Luka Polanec, Marko Cvijetić in Adrijan Stajić so predstavili svojo govorno spretnost v recitiranju, srednješolec Rastko Veriš je igral na trobenti, njegova sestra Isidora Veriš je zapela evrovizijsko pesem Vanilija.

Na koncu programa so vsi mlajši in starejši učenci skupaj odpeli pesem Bela sneznika in klicali Miklavža, naj pride na oder in prinese darila. Kot prejšnja leta je tudi letos bil Mihajlo Vlasov v vlogi Miklavža, ki je obenem poskrbel za pakete s svojimi škrti. Z otroškim veseljem vriščem in tekanjem po odru je Miklavž podelil vsa darila, ki so letos bila obogatena s knjigo Jože Mraz, Pripovedka o eni zimski noči, avtorjev Sonje in Primoža Artača. Knjige za najmlajše Slovence je Nacionalnemu svetu slovenske narodne manjšine v Srbiji doniral Primož Artač.

Po takšni lepi prireditvi ostaja vtis, da so otroci vedno najlepši novoletni prizor.

Janko Bireš
Prevedla: **Helena Bireš**

Nadškof Stanislav Hočevar je tudi to leto, 28. decembra, za Slovence v Novem Sadu opravil božično mašo v novosadski katedrali oz. cerkvi Imena Marijinega.

Kot na vseh mašah, je nadškof tudi letos navdihnjen govoril zbranim. V svoji božični besedi je rekel, kako pomembno je medljudsko upoštevanje ljubezni med narodi, ne samo med prazniki in v njihovem času, ampak, da je celo leto treba slediti Jezusovemu primeru ter tudi poudaril pomembnost ohranjanja družine in družinskih vrednot.

Že tradicionalno je mašo popestril Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica, ki je pel božične in duhovne pesmi pod dirigentsko palico Suzane Gros-Marković in s spremljavo na orglah Jožefa Ritterja. Pevski zbor je končal mašo v katedrali s krajšim božičnim koncertom, nato je nadškof Stanislav Hočevar, kot vsako leto, bil gost v prostorih DS Kredarica in se pogovarjal s člani o življenju, delu in aktivnostih društva.

Po obisku nadškofa v zraku vedno ostajajo in donijo njegove modre reči.

Helena Bireš

ZNANI SLOVENCİ

JAKOB ALJAŽ, *rimskokatoliški duhovnik, pisec, pesnik, skladatelj in planinec*

Jakob Aljaž, zaveden Slovenec, navdušen planinec, pisec, pesnik in skladatelj, se je rodil 1845 v vasi Zavrh pod Šmarno goro. V družini je bilo devet otrok; Jakob je bil četrti otrok. Mati Elizabeta je bila gospodinja, oče Anton pa ključavničar. Leta 1866 je Jakob odšel na Dunaj študirati latinščino, grščino in staro slovenščino. Leta 1867 je vstopil v semenišče in se preselil v Ljubljano. Tam je končal študij teologije. V letih 1871-1880 je bil kaplan in ravnatelj štirirazrednice v Trzinu. Od leta 1880 do leta 1889 je župnikoval na Dobravi pri Kropi, a 1889 pa je postal župnik v Dovjem.

Aljaž je imel pomembno vlogo pri razvoju slovenskega planinstva. Kot župnik na Dovjem in planinec je od dovške občine kupil Kredarico in vrh Triglava, s tem pa si je zagotovil pravno nesporno gradnjo skromnega zavetišča, imenovanega Aljažev stolp na vrhu Triglava. Njemu gre zahvala, da je Triglav ostal v Sloveniji.

Namreč, planinska in alpinistična dejavnost v slovenskih Alpah je bila v 19. stoletju pod močnim nemškim vplivom, kar se še danes pozna pri poimenovanju klasičnih smeri v Triglavski steni (Nemška in Bavarska smer), kot tudi v današnjem planinskem in alpinističnem žargonu. Aljaž je med svojim službovanjem na Dovju začel opazovati veliko zanimanje tujcev za slovenske gore. Temu se je skušal upreti tako, da je od dovške občine

za 5 goldinarjev kupil vrh Triglava (16 m²) in Kredarico. Načrtoval in financiral je majhen valjast stolp iz debele pocinkane pločevine, ki naj bi nadomestil propadajočo leseno triangulacijsko piramido na vrhu. Stolp je postavil Anton Belec iz Šentvida s pomočnikom 7. avgusta 1895. Aljaž je vrh in stolp podaril Slovenskemu planinskemu društvu z željo, da bi ohranil slovensko lice slovenskim goram. Stolp je preskrbel s skromno, a najnujnejšo opremo. Leta 1896 je zgradil Triglavski dom oz. kočjo in kapelo Marije Snežne na Kredarici. Ob odprtju so peli pesem: Oj, Triglav moj dom, ki jo je uglasbil Aljaž. Bil je tudi pobudnik in graditelj drugih planinskih objektov: Aljaževega doma v Vratih, zavarovane planinske poti med Malim in Velikim Triglavom in Tominškove poti iz Vrat na Kredarico. Njegovo delo je tudi Staničevo zavetišče tik pod vrhom Triglava.

Aljažev stolp je najvišje ležeče gorsko zavetišče v Sloveniji. Nahaja se na Triglavu (2864 metrov). Skupaj z vrhom predstavlja najprepoznavnejši simbol slovenstva.

Triglavski dom na Kredarici (2515 metrov) je najvišja slovenska planinska postojanka in najvišja slovenska meteorološka postaja. Nahaja se na manjši planoti tik pod vrhom Kredarice (2541 metrov) na grebenu med Rjavino in Triglavom v Julijskih Alpah. Dom je povečan trikrat, leta 1909, 1954 in 1984.

Zraven doma stoji kapela Marije Snežne. *Na sliki:* otvoritev koče na Kredarici leta 1896, (Jakob Aljaž sedi pod dimnikom)

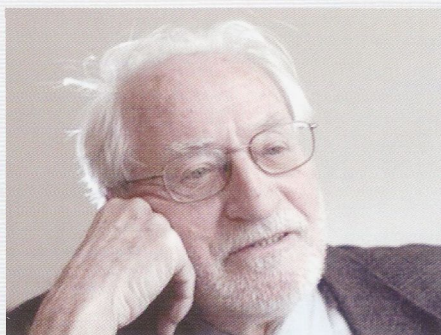
Aljaževo vsestransko delovanje se je razširilo tudi na skladateljstvo. Njegovi najbolj znani pesmi sta Oj, Triglav, moj dom, ki jo je uglasbil leta 1896, objavil pa v svoji Slovenski pesmarici II leta 1900. Besedilo pa je že leta 1894 napisal župnik Matija Zemljič iz Gornje Radgone in ga v istem letu objavil v rokopisnem bogoslovnem glasilu Lipica v Mariboru, kjer je takrat služboval. Druga taka pa je iz nemščine prevedena božična pesem Sveta noč. Uglasbil je tudi nekaj pesmi Simona Gregorčiča.

Ko je bil star 77 let, je napisal svoje Spomine. Umrl je leta 1927. Pred svojo smrtjo je zapisal: "Srečnega se čutim, da bo moje truplo počivalo v zemlji, ki sem jo tako ljubil".

S. M.

Povzeto po: http://sl.wikipedia.org/wiki/Jakob_Alja%C5%BE
http://www.dogaja.se/znani-slovenci/2104/jakob_aljaz/

IN MEMORIAM

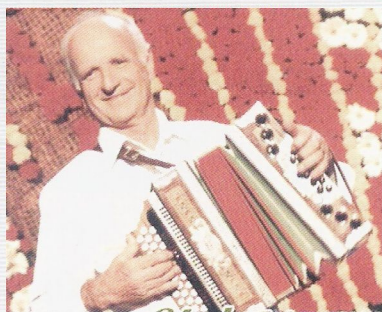

V štirinosemdesetem letu starosti je po daljši bolezni umrl slovenski pesnik, prevajalec in urednik Tone Pavček.

Svojo pesniško pot je začel skupaj z Janezom Menartom, Cirilom Zlobcem in Kajetanom Kovičem s slovito kolektivno zbirko Pesmi štirih (1953) in jo nadaljeval z nizom odlično sprejetih in priljubljenih pesniških knjig, med katerimi so med drugimi Ujeti ocean, Poganske hvalnice, Temna zarja in Same pesmi o ljubezni. Pavček je velik del svojega opusa namenil mladim bralcem, med temi deli so Čenčarija, Juri Muri v Afriki, Prave (in neprave) pesmi, Deček gre za soncem in precej drugih. V Pavčkovem prevodnem opusu so dela ruskih avtorjev, od Ane Ahmatove in Marine Cvetajeva do Jesenina, Majakovskega in Pasternaka.

Pavček je najbolj prepoznan med sodobnimi pesniki, kar se je jasno pokazalo ob njegovi osemdesetletnici, ko mu je izšlo pet različnih knjig (ki so kljub visoki nakladi večinoma razprodane). Ob tej priložnosti je prepotoval tudi skoraj vso Slovenijo, toliko je bilo vabil. Ni bil samo pesnik, ampak tudi družbeni in družabni človek, ki zna odlično artikulirati kulturni in nacionalni interes. Njegovo vedro in zgovorno pojavjo so poznali tako rekoč vsi Slovenci.

S. M.

V 80. letu starosti je za posledicami neozdravljive bolezni ponoči umrl priljubljeni harmonikar in narodnozabavni glasbenik Lojze Slak. Lojze Slak je skupaj z ansamblom bratov Avenik najbolj zaznamoval narodno-zabavno glasbo na Slovenskem, pa tudi zunaj njenih meja, predvsem v Združenih državah Amerike. Za harmoniko ga je navdušil stric Ludvik. Nanjo je igral od sedmega leta. S petnajstimi leti je začel igrati kot samostojni godec na porokah, kar je počel do svojega petindvajsetega leta. Kasneje je velikokrat povedal, da so bile "ohceti" njegova najboljša glasbena šola.

Prelomno leto v njegovi karieri je bilo leto 1957, ko je prvič nastopil kot samostojni harmonikar na javni radijski oddaji Pokaži kaj znaš in očaral tako strokovno javnost kot radijsko občinstvo. Prvi ansambelski začetki so bili leta 1959 z nastankom ansambla bratov Slak. Po treh letih igranja sta morala dva od bratov v vojsko, zato je ansambel razpadel. A Lojze ni miroval. Pravi preboj se je zgodil leta 1964, ko se je na enem od njegovih nastopanj na radiu Ljubljana spoznal s pevsko skupino Fantje s Praprotna in nastal je eden slovenskih najboljših in hkrati najbolj izvirnih domačih ansamblorov.

Za svoje delo je ansambel prejel številna priznanja: zlatega petelina, častni znak svobode Republike Slovenije 2002, zlato čapljo. V njegove roke pa so romale tudi mednarodne nagrade, ki so mu jih podelili

European American Music Awards ter kanadsko društvo Edmonton.

Ob štiridesetletnici svojega ansambla leta 2004 je dočkal prvo razkošno in celovito monografijo avtorja, pisatelja in dolgoletnega spremljevalca svoje glasbene dejavnosti Ivana Sivca. Naslov En godec nam gode je vzet iz ljudske pesmi, tako kot je Lojze Slak že zdavnaj postal ljudska in narodna legenda s pet tisoč koncerti, petdesetimi ploščami in več kot petimi milijoni poslušalcev, od Amerike do Avstralije. Ob predstavitvi monografije je Slakov dolenski rojak, pesnik Tone Pavček, dejal, da Slak ne bo godel samo do smrti, ampak ga bo gospod Bog povabil k sebi z besedami: "Pridi v raj in še meni zaigraj!"

S. M.

**DS KREDARICA SE ZAHVALJUJE ZA DOTACIJE,
DARILA IN SODELOVANJE:**

- **ZDRUŽENJU SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA**
- **SAŠI JOVANOVIĆU** – predsedniku POSLOVNEGA KLUBA SLOVENIJE IN VOJVODINE, Novi Sad
- **VISOKI ŠOLI STROKOVNIH ŠTUDIJEV ZA IZOBRAŽEVANJE VZGOJITELJEV**, Novi Sad
- **ŽIDOVSKI OBČINI**, Novi Sad
- **GLASBENI MLADINI**, Novi Sad
- **DRUŠTVU SLOVENCEV PLANIKA**, Zrenjanin
- **BARBARI GORŠIČ**, učiteljici dopolnilnega pouka slovenščine
- **SANJI VUČUREVIĆ** – članici društva, profesorici in direktorici Baletne šole v Novem Sadu
- **SLAVIŠI ĐUKIĆU** – profesorju v Baletni šoli v Novem Sadu
- **ANI KOVAČIĆ** – profesorici in dirigentki zbora Bajićevi slavuji GŠ Isidor Bajić iz Novega Sada ter članom zbora **BAJIĆEVI SLAVUJI**
- **IVANU ZAVRTANIKU** – predsedniku Upravnega odbora in v. d. predsedniku društva
- **SILVI MARTINEC** – sekretarki društva
- **MIHAJLU VLASOVU** – članu Upravnega odbora društva
- **MARIJI LOVRIĆ** – članici društva in uredniškega odbora biltena Kredarica
- **MILANU BIREŠU** – članu Upravnega odbora društva in vodji Igralnega ansambla DS Kredarica
- **VLADIMIRU JUZBAŠIĆU** – članu društva in Igralnega ansambla DS Kredarica
- **IVANU KATAVI** – članu društva in Igralnega ansambla DS Kredarica

*Vsem našim članom, prijateljem, partnerjem in donatorjem želimo srečno in uspešno novo leto 2012!
Uredniški odbor biltena Kredarica*

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Silva Martinec - v.d. urednica; Elza Ajduković - prevajalka; Marija Lovrić - članica; Priprava za tisk: Slobodan Juhas. Tisk: „TAMPOGRAF“ Novi Sad. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev "Kredarica", 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Financiranje izhajanja omogoča Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)

KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu / urednica Silva Martinec . - Let. 1 , št . 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 -. - Ilustr . ; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807

ISSN 1821-1070